

MINISTER GOSPODARKI

DE-III-0700-4-IG/09

L.dz. 476

1475
6.03.09
podpis

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 6.03.09.

nr 1182
podpis

Warszawa, dn. 4 .03.2009 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na pismo znak BPS/DSK-043-1352/09 z dnia 11.02.2009 r. dotyczące oświadczenia Pana Senatora Eryka Smulewicza w sprawie działań legislacyjnych na rzecz rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii uprzejmie informuję, co następuje.

Ministerstwo Gospodarki przywiązuje szczególne znaczenie do promocji rozwoju energetyki odnawialnej, z uwagi na liczne korzyści płynące z wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE). Wzrost udziału tego typu energii w bilansie energetycznym jest bowiem istotnym elementem zrównoważonego rozwoju, prowadzącym do poprawy bezpieczeństwa energetycznego i stanu środowiska. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii przyczynia się także do tworzenia nowych miejsc pracy zarówno w sektorze energetyki, jak i w sektorach z nim powiązanych (np. w rolnictwie, w którym następuje zwiększenie produkcji na cele energetyczne, tj. nieżywnościowe).

Jednym z celów polityki państwa jest wspieranie wykorzystania odnawialnych zasobów energii umożliwiające uzyskanie 7,5% udziału energii pochodzącej z tych źródeł w bilansie energii pierwotnej w 2010 r. Rozwój energetyki odnawialnej ma również szczególne znaczenie w świetle przyjętych na szczycie w Brukseli, w marcu 2007 r., ustaleń dotyczących wyznaczenia na rok 2020 obligatoryjnego 20% celu w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energii finalnej Unii Europejskiej, jak również w kontekście pakietu klimatyczno - energetycznego. Kwestia rozwoju wykorzystania OZE stanowi również bardzo istotny element przygotowywanej nowej *Polityki energetycznej Polski do 2030 roku*.

Ministerstwo Gospodarki stara się zachęcać potencjalnych inwestorów do podejmowania działań w zakresie energetyki odnawialnej poprzez tworzone przepisy prawne. Podstawą działań regulacyjnych mających na celu wspieranie rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych jest ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi.

Ustawa – *Prawo energetyczne* określa główny mechanizm wsparcia, jakim jest system tzw. „zielonych certyfikatów”. Rozwiązanie to jest mechanizmem rynkowym sprzyjającym rozwojowi energetyki odnawialnej. Jego istotą jest nałożony na przedsiębiorstwa energetyczne, zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom końcowym, obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki określonej ilości świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, bądź uiszczenia opłaty zastępczej. Rozdzielenie świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii od fizycznej energii umożliwiło obrót na giełdzie towarowej prawami majątkowymi wynikającymi z tych świadectw.

Uzupełnieniem tego mechanizmu jest obowiązek zakupu przez przedsiębiorstwa energetyczne pełniące rolę sprzedawcy z urzędu całej energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, przyłączonych do sieci znajdujących się w obszarze działania danego sprzedawcy z urzędu, po średniej cenie rynkowej energii elektrycznej. W rezultacie wytwórca energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych uzyskuje dwa źródła dochodów: ze sprzedaży praw majątkowych, wynikających ze świadectw pochodzenia oraz ze sprzedaży fizycznej energii elektrycznej.

Powyższe mechanizmy wzmocnione są systemem kar nakładanych na przedsiębiorstwa energetyczne za niewypełnienie ww. obowiązków, przy czym środki uzyskane z opłat zastępczych i kar zasilają konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i są przeznaczane wyłącznie na wsparcie finansowe inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii.

Ocena działania wspomnianego wyżej systemu pokazuje, iż jest to rozwiązanie korzystne dla inwestorów, dające istotny impuls dla nowych inwestycji, a tym samym rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii, co w konsekwencji, jak wskazują obserwacje rynku, przekłada się na wzrost mocy zainstalowanej źródeł wykorzystujących zasoby odnawialne i wzrost produkcji energii elektrycznej w tych źródłach.

W ustawie – *Prawo energetyczne* zawarty jest również mechanizm mający na celu wsparcie dla ciepła wytwarzanego ze źródeł odnawialnych. Mechanizmem tym jest

obowiązek zakupu nałożony na sprzedawców ciepła. Obejmuje on całe wytworzone ze źródeł odnawialnych ciepło o ile jego ilość nie przekracza zapotrzebowania odbiorców.

Ponadto w związku z obserwowanym ostatnio dynamicznym rozwojem wykorzystania odnawialnych źródeł energii Ministerstwo Gospodarki przygotowało zestaw rozwiązań mających usprawnić proces przyłączania nowych inwestycji OZE do sieci i zawarło go w projekcie ustawy o zmianie ustawy - *Prawo energetyczne, ustawy o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych* (który znajduje się w końcowej fazie rządowych prac legislacyjnych). Jednym z takich rozwiązań jest m.in. wprowadzenie zaliczki na poczet opłaty za przyłączenie do sieci. Zaliczka ta będzie generalnie bezzwrotna. Tylko w przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne, które wydało warunki przyłączenia, odmówi zawarcia umowy o przyłączenie, pobrana zaliczka będzie podlegała zwrotowi.

Konieczność wprowadzenia takiego rozwiązania wynika głównie z faktu „rezerwowania miejsc i mocy przyłączeniowych w systemie elektroenergetycznym” przez podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej głównie dla nowych farm wiatrowych. W obecnym stanie prawnym operatorzy systemu elektroenergetycznego nie mają podstawy do odmowy wydania warunków przyłączenia, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i odbioru, w przypadku spełnienia przez wnioskodawcę wymogów formalnych niezbędnych do wszczęcia procedury określania warunków przyłączenia nawet w sytuacji, gdy wnioskodawca nie jest w stanie „udźwignąć” konsekwencji finansowych w zakresie wnioskowanych warunków przyłączenia.

Ponieważ operatorzy systemów elektroenergetycznych nie mogą przy wydawaniu warunków przyłączenia zakładać braku realizacji zamierzonej inwestycji, a warunki przyłączenia w świetle obowiązujących odrębnych przepisów są ważne dwa lata od daty ich określenia, w powyższym okresie operatorzy systemu elektroenergetycznego w każdych, kolejnych wydawanych warunkach przyłączenia muszą uwzględniać założenia wynikające z wcześniej określonych warunków. Skutkiem powyższego jest z jednej strony ponoszenie przez każdego następnego wnioskodawcę dodatkowych kosztów, wynikających z wcześniej wydanych warunków przyłączenia np. konieczność uwzględniania infrastruktury technicznej przystosowanej do wyższych mocy zwarciovych, z drugiej zaś posiadanie przewymiarowanej infrastruktury sieciowej w przypadku, gdy w danym obszarze zostanie zrealizowanych np. część planowanych przyłączy.

Powoduje to ograniczenia w rozwoju i przyłączaniu nowych podmiotów, zwłaszcza odnawialnych źródeł energii, jednostek kogeneracji i innych mniejszych odbiorców,

w sytuacji braku zdolności dystrybucyjnych i przesyłowych w sieci elektroenergetycznej. Dlatego niezbędne jest wprowadzenie mechanizmów prawnych eliminujących wyżej opisane negatywne zjawiska. Mechanizmami tymi są opisane powyżej pobieranie zaliczki na poczet opłaty przyłączeniowej oraz dołączanie do wniosku o przyłączenie wypisu i wyciągu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku podmiotów ubiegających się o przyłączenie źródeł energii elektrycznej do sieci o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV.

Dla przypadku, w którym wymagane jest wykonanie ekspertyzy wpływu przyłączanych inwestycji na system elektroenergetyczny projekt ustawy o zmianie ustawy - *Prawo energetyczne, ustawy o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych* określa, na kim ciąży obowiązek sporządzenia ekspertyzy. Obecnie obowiązek ten spoczywa na ubiegającym się o przyłączenie, natomiast po zmianie prawa „przejdzie” on na przedsiębiorstwo sieciowe.

Rozwiązanie to, wzorowane na doświadczeniach wielu krajów, radykalnie usprawni proces wydawania warunków przyłączenia. Zawartość, kompletność i jakość ekspertyzy wiązała się bowiem z notorycznymi uwagami i zastrzeżeniami ze strony przedsiębiorstw sieciowych wydających warunki przyłączenia.

Kolejna zmiana ma na celu zdyscyplinowanie przedsiębiorstw sieciowych do przestrzegania terminów wydawania warunków przyłączenia do sieci. Za ich niedotrzymanie wymierzana będzie kara pieniężna w wysokości co najmniej 5000 zł za każdy dzień zwłoki. Dla zapewnienia pełnej transparentności procesu przyłączania do sieci elektroenergetycznej przedsiębiorstwa zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej będą obowiązane zapewnić publiczną dostępność informacji o: podmiotach ubiegających się o przyłączenie o napięciu wyższym niż 1 kV, lokalizacji przyłączenia, mocy przyłączeniowej, datach – wydania warunków przyłączenia, zawarcia umowy o przyłączenie i rozpoczęcia dostarczania energii elektrycznej, a także informacji o wielkości dostępnej mocy przyłączeniowej dla stacji elektroenergetycznych lub ich grup, wchodzących w skład sieci o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV, a także planowanych zmianach tych wielkości w okresie następnych 5 lat, od dnia publikacji tych danych.

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż w ramach prowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki działań legislacyjnych przygotowane zostały również rozwiązania ukierunkowane na zwiększenie wykorzystania biogazu. W opracowanym w Ministerstwie Gospodarki projekcie ustawy o zmianie ustawy - *Prawo energetyczne, ustawy o wpłatach z zysku przez*

jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych wprowadzono przepisy mające na celu stworzenie możliwości wprowadzenia biogazu do sieci przedsiębiorstw zajmujących się przesyłem lub dystrybucją paliw gazowych. Ponadto w przedmiotowym projekcie ustawy zawarto również dodatkowy instrument wsparcia w postaci świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, który to mechanizm z pewnością stanie się istotnym bodźcem dla potencjalnych inwestorów do realizacji przedsięwzięć w zakresie budowy biogazowni.

Ponadto, ze względu na istniejącą potrzebę stworzenia dedykowanych instrumentów wsparcia dla wykorzystania tzw. „niesieciowego” ciepła i chłodu z OZE, Ministerstwo Gospodarki podjęło działania mające na celu analizę mechanizmów wsparcia w tym zakresie, możliwych do zastosowania w warunkach polskich.

W związku z powyższym Ministerstwo Gospodarki zleciło wykonanie ekspertyzy pn. *„Mechanizm wsparcia dla wytwarzania ciepła i chłodu z odnawialnych źródeł energii ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania pomp ciepła i kolektorów słonecznych”*. Zasadniczym celem przedmiotowego opracowania jest analiza możliwie najlepszych i ekonomicznie efektywnych rozwiązań rozwoju wykorzystania OZE w sektorze wytwarzania ciepła i chłodu oraz przedstawienie propozycji mechanizmów wsparcia dla wytwarzania niesieciowego ciepła i chłodu z OZE, z uwzględnieniem:

- systemów wsparcia dla ciepła i chłodu w krajach Unii Europejskiej oraz ich efektywności związanej z rozwojem wykorzystania OZE,
- najbardziej racjonalnych ekonomicznie rozwiązań z punktu widzenia możliwości sektora finansów publicznych w zakresie kosztów ich wprowadzania,
- prognozowanego rozwoju technologii wytwarzania ciepła i chłodu z OZE,
- atrakcyjności proponowanego mechanizmu wsparcia dla beneficjentów końcowych.

Przedmiotowe opracowanie będzie podstawą do wyboru, a następnie wdrożenia optymalnego instrumentu wsparcia dla wytwarzania niesieciowego ciepła i chłodu z OZE (w tym również w drodze wykorzystania pomp ciepła).

Należy podkreślić, że istotnym elementem prowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki na rzecz rozwoju energetyki odnawialnej działań legislacyjnych będzie wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, będącej jednym z elementów tzw. pakietu klimatyczno-energetycznego. Dzięki wynegocjowanym przy aktywnym udziale Rządu przepisom przedmiotowej dyrektywy, Polska uzyskała możliwość zastosowania elastycznych mechanizmów rozwoju

OZE, które pozwolą na efektywny kosztowo wzrost wykorzystania tych źródeł aż do poziomu 15% udziału energii z OZE w bilansie energii finalnej w 2020 r. (jak również 10% udziału energii z OZE w transporcie). Obecnie w Ministerstwie Gospodarki prowadzone są działania na rzecz odpowiedniego zaprogramowania całego procesu implementacji przedmiotowej dyrektywy.

Wyrażam przekonanie, iż przedstawione informacje stanowią wystarczające wyjaśnienia do kwestii zawartych w oświadczeniu złożonym przez Pana Senatora Eryka Smulewicza.

2 *Janina Strzelec-Lobodzińska*
MINISTER
z up. *Janina Strzelec-Lobodzińska*
Janina Strzelec-Lobodzińska
WICESEKRETARZ STANU